

Po pošti prejemani:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnistvu prejemani:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inzerate
sprejema upravništvo v
Katoli. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, 1., 17.

Izhaja vsak dan, izven-
redne in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 127.

V Ljubljani, v torek 5. junija 1900.

Letnik XXVIII.

Državni zbor

prične jutri zopet z — obstrukcijo, kakor za-
trjujejo glasila raznih strank. Od 19. maja
so se vršila pegajanja mej vlado, češkimi in
nemškimi zastopniki, da bi se oživil državni
zbor. Vsak teden so prodrl na površje novi
predlogi za premirje, a levičarski Nemci so
jih odklanjali po vrsti. Češki državni po-
slanci hočejo mir ter opustiti obstrukcijo,
ako dobé le nekaj zadoščenja. V Pešti so
češki zaupniki naznanili svoje pogoje: Vlada
naj prekliče Kindingerjev tajni ukaz ter v
čeških okrajih vpelje češki uradni jezik.
Nemci so odgovorili: non possumus. Na pri-
govarjanje raznih članov desnice so Čehi
storili skrajni korak, da rešijo parlament.
Opustili so za sedaj zahtevo glede češkega
uradnega jezika v nadi, da parlament reši
jezikovni zakon, in vzdržali edino zahtevo,
da vlada prekliče Kindingerjev ukaz.

To dejstvo jasno priča, da so Čehi do
skrajnosti prijenljivi. Edina zahteva je tako
opravičena, da bi se češki poslanci osmešili
pred vsem svetom, ko bi jo opustili. Znano
je namreč, da je dr. Kindinger izdal ta ukaz
brez vednosti grofa Claryja in brez povoda
ulil olja na žrjavico. Ako hočejo Nemci in
vlada, da rešijo parlament, je to »conditio
sine qua non«. Nemci so trdili, da sta bili
jezikovni naredbi »rop«. Ta rop je Čehom
odvzel grof Clary, a Kindinger pa še to, kar
so Čehi imeli že preje. S tem je Kindinger
ranil v srce vsakega zavednega Čeha in
prisilil češke poslance do obstrukcije. Ako
sedaj od čeških poslancev zahtevajo prijen-
ljivost, naj tudi sami pokažejo lep vzgled.
Čehi nočejo in ne morejo biti ponižani in
osramočeni, dokler imajo orožje v rokah.

Kakor zatrjuje neki dunajski list, so bili
nekateri levičarji s tem zadovoljni. Toda ve-
čina pod vodstvom dr. Pergelta in grofa

Stürgkha je odklonila ta najskromnejši po-
goj za premirje. Še več: nemški velmožje
so celo vladi zapretili z obstrukcijo, ako
prekliče Kindingerjev ukaz.

Vprašamo sedaj razsodne ljudi: Ali je
mogoča sprava s takimi svojeglavci? Ali se
naj sedaj desniški klubi vprežejo v levičarske
ojnice, da izvlečejo parlamentarni voz iz
blata? Kolikor so nam znane razmere, des-
nica obstrukcije ne boče podpirala, a nima
tudi najmanjšega povoda, da bi si na vrat
obesila jarem nemških valptov. Desnica je
vse poskusila, Čehi so odjenjali do skraj-
nosti, ako se parlament razbije, je krivda
edino le levičarskih ošabnežev.

Mažari in Kallay.

Kako prevrtljivi so Mažari v razsojeva-
nju političnih odnošajev, se vidi najbolje iz
njihovega postopanja nasproti ministru skup-
nih financ in upravitelju Bosne in Hercego-
vine. Še pred štirimi meseci jim je bil Kal-
lay nenadomestljiv upravitelj zasedenih po-
kraj, in danes ga napadajo vsi mažarski
časopisi, dasi so mu delegati v ogerske de-
legaciji odobrili poročilo o njegovem delo-
vanju. Kaj se je vendar moglo pripetiti, da
so se Mažari tako vznemirili in da so tako
nezadovoljni z upravo v Bosni in Hercego-
vini? Mažari so to deloma že sami pove-
dali, češ, da upravitelj Kallay mažarski ži-
velj v Bosni ne ceni v onej meri, kakor bi
se to spodobilo, in da sploh namešča le pre-
malo Mažarov pri upravi. Oponašajo mu, da
je preveč Avstrijanec in premalo Mažar. Pa
tudi za ogersko trgovino se on po trditvi
mažarskih časopisov premalo briga ter pre-
pušča, da se tuja roba le v prevelikej meri
uvaža v te zemlje. Oponašajo mu, da ni niti
železnih cest tako zidal, da bi bile na ko-
rist Ogorskeje.

Seveda je bilo Kallayu lahko, vse te
napade odbiti, ker so neopravičeni, kajti
ravno protivno je resnica. Kallay namešča
prav rad Mažare, če jih le dobi, ali jih ni,
saj dobrih uradnikov pogrešajo na samem
Ogorskem; vrhu tega mora pa v Bosni znati
tudi hrvatski vsak uradnik, a Mažaru je
odurno, učiti se slovanskega jezika, ker misli
v svojej oholosti, da mu to kot gospodarju
ni potrebno; Mažar je v tem pogledu podoben
Nemcu, ki tudi misli, da se mora le
Slovan učiti tujih jezikov.

Kar se tiče trgovine, ni res, da ne bi
bil Kallay storil vse, kar je le mogel, Ma-
žarom v korist. Uvoz mažarske robe je tako
velik, da daleč nadkriljuje ostalo, a želez-
nice so sezidane tako, da vodijo trgovino iz
srca Bosne ravno v Budimpešto. Železnica,
ki bi mogla velik del bosenske trgovine obr-
niti na Split, se ne sme delati, ker je to
proti koristim Budimpešte, in ravno tako no-
čejo zvezati kratko progo od Jajca do Banja-
luke, ker bi s tem mnogo dobil Zagreb. Le
zidanju železnice v južnej Dalmaciji se Ma-
žari niso mogli upreti, ker je to železnico
zahtevala skupna vojaška uprava. Vsa ta
očitanja proti Kallayu tedaj v resnici niso
utemeljena, nego so izmišljena. Vistini mora
biti nekaj drugega, da so Mažari kar naen-
krat tako nezadovoljni s svojim zemljakom.
Morda je vse to v zvezi tudi s poznato mo-
hamedansko deputacijo, katero so Mažari
bržkone sami naročili, kakor tudi drugo
staroversko; vsaj v novejšem času pišejo
mažarski listi tudi o neznosljivosti Kallay
jeve uprave proti mohamedancem in staro-
vercem, kateri se po njihovej trditvi nena-
vadno hudo preganjajo, kar je seveda le
prazna bajka mažarskih časopisov. Veliko-
dušni se hočejo pokazati Mažari pred sve-
tom, češ, da branijo podložne vsakega na-
silstva, doma pa tlačijo siromašne Slovake

na razne načine ter jim ravnokar zopet pre-
selujejo na južno Ogorsko njihove otroke.
Pravi vzrok in povod tem napadom pa je
ta, da hočejo Mažari z vso silo postati sami
gospodarji v Bosni ter tamkaj razširiti svoje
gospodstvo po svojej volji. V tem podpira
mažarske pretenzije tudi minister Szell, pa
sta radi tega prišla navskriž s Kallajem, ki
vendar ne sme in ne more biti mažarski šo-
vinist, kakor to želé in zahtevajo mažarski
časopisi.

Mažare gotovo tudi peče, da Kallay v
novejšem času ne preganja po Bosni hrvatske
misli, kakor je to delal še pred nedavnim,
ko se ni smel noben uradnik priznavati Hr-
vatom. Odkar se hrvatstvo ne preganja, se
je silno razširilo ter je verjetno, da postane
v kratkem času prvi faktor v Bosni. In to
je čisto naravna stvar, ker je prebivalstvo
Bosne hrvatsko ter je ta zemlja spadala od
starodavnih časov h kraljevini Hrvatskeje. To
plaši Mažare: prepod hrvatske misli in hr-
vatskeje zemlji.

Zato že očitno pišejo, da se mora Bosna
zediniti z Ogorsko, da se preprečijo vse
osnove Slovanov za ilirsko kraljevino ali
Jugoslavijo. Boje se in plašijo izjav slovan-
skih poslancev v delegacijah, ko ti zahtevajo
enake pravice za Slovane, kakoršne so do
zdaj uživali le Nemci in Mažari. Posebno se
boje hrvatske ideje, ker ta zapira pot ma-
žarskeje ideji na iztok; zato zahtevajo Bosno
za-se, in to čim preje, da bi mogli zatreti
že v početku ves hrvatski pokret, česar noče
in tudi ne more po njihovej zahtevi sam
minister Kallay. Zato tudi v novejšem času
toliko napadajo tega državnika, ker se ne
more ravnati po željah mažarskega šovin-
istiškega časopisja.

LISTEK.

O Levčevem „Slovenskem pravopisu“ in njega kritikah.

Spisal dr. K. Štrekelj.

(Dalje.)

Taisti kritik se sploh v svoji oceni rad drgne ob
Levčev jezik; v „Edinosti“ od št. 240 nadalje je naštel
nekaj „napak“, ki jih je baje zakrivil Levec v svojem
spisu ali pa jih premalo ali nič grajal. Ivanovo očitjanje
in pretresovanje bi vtegnilo najti kakega vernika, ker
obsega v velikem kupu plev morda tudi dve zrni; preden
nadaljujem oceno pravopisa, se mi zdi zategadelj potrebno,
da že tukaj prerešetam kritične trditve, v kolikor se niso
spotikali ob teh „napakah“ tudi drugi ocenjevalci.

Najprej očitja gospod Ivanov v „Edinosti“ št. 240
do 242, da Levec ne rabi pravilno glagolnikov, ker piše
poleg *mehčanje*, *stopnjevanje* samostavnike na *tev* (*skla-
njatev*, *spregatev*), *ava*, *ba*, kateri so „okorni in trdi
in kvare lepoglasje“. On zahteva za vsaki samostavnik
na *tev*, *ava*, *ba* samo in edino glagolnik, naj si bo glagol
nedovršen ali dovršen; torej piše tudi *odločenje*, *nadar-
jenje* ‚Talent‘, *izražanje* ‚Ausdruck‘ itd. Res je, da dela
stara slovenščina in po njenem vplivu tudi ruščina glagol-
nike skoraj od vseh glagolov, dovršnikov kakor nedo-
vršnikov, toda že Miklošič je v sintaksi (Vergl. Gram. IV.
878) izvrstno opazil: „Es ist mehr als wahrscheinlich,
dass die meisten substantiva verbalia aus verba pft. der
sprache durch die noth der übersetzer aufge-
zwungen wurde, da jene slavische sprachen, die sich
unabhängiger entwickelt haben, dergleichen bildungen
meiden.“ K tem zadnjim jezikom pa spadajo srbsščina ali
hrvaščina, slovenščina in bolgarščina, dasi je ta stari slo-
venščini najbližja: če pa pazimo natančno na pravi na-

rodni govor, vidimo, da so take tvorbe tudi pri drugih
Slovanih precej redke in jih moramo torej šteti za izjeme
od pravila. Glagolniki iz dovršnikov so večinoma cerkveni
in znanstveni izrazi; narod se jih skrbno ogiblje. Rajši
rabi namesto njih kak drugi samostavnik dejanja ali pa
nedovršni glagolnik celó tam, kjer se zdi učenemu
človeku, da bi moral rabiti dovršnik. To so tudi spoznali
že nekateri pisatelji in so začeli res tako pisati: sveto
pismo Wolfovo prelaga ‚in transmigratione‘ (dejanje je per-
fektivno) z ‚ob preselovanju‘, Küzmics ‚za vremena seljenja‘,
Vuk ‚u seobi‘. Tako tudi pravi preprosti Slovenec: *darov-
vanje*, *povzdigovanje*, *izpraševanje* za ‚Opferung, Wand-
lung, Prüfung‘, četudi si misli dejanje dokončano in ne
gleda posebe na darovanje, povzdigovanje mesa in krvi, na
izpraševanje posameznih učencev; narod véruje v *odpu-
ščanje* grehov. ‚Zvernjenje, vzdignjenje, padenje, napadenje
u. dgl. hört man aus dem Munde eines Slovenen, der keine
fremde Sprache spricht, nie, wenn auch dgl. verbalia in
altsloven. Bibeln vorkommen“, opaža resnično že Ivan
Navratil v svojem „Beitrag zum Studium des slav. Zeit-
wortes“ str. 125. Za stran teh stvari v srbsščini ali hrvaščini
primerjaj Maretičovo gramatiko, str. 329, kjer najdeš izrečno
povedano, da „od savršenejših glagola mogu imenico imati
samo neki“, kateri so tam naštet in se od nedovršnih
glagolnikov razlikujejo po naglasu, to je, kateri so sprva
bili naglašeni na zadnjem zlogu. Slovencem so znani od
njih ti-le: *dopuščenje*, *priznanje*, *rojenje* (roditi pa je
pri nas tudi nedovršen glagol), *stvarjenje*; zadnja dva
zgleda kažeta z odprtim e, da sta se naglašala *rojenjé*,
stvarjenjé. Ako pregledamo Valjavčev spisek takih
tvorbe v njegovem delu „Prinos k naglasu v (novo) slo-
venskem jeziku“ (Rad 56, 10—62), vidimo v resnici, da
se vsi dovršni glagolniki nanašajo na cerkvene pojme
ali pa na znanstvena nazivala, da niso torej narodni. Le
malo jih je, o katerih se sme reči, da jih narod ne pozna
iz cerkve n. p. *poštenie* (poštenie), *spoznanie* (spozna-

šanje, *poveljenje*, *poslavljenje*, *prevzetje* in morda
še par drugih. Toda če si te besede natančno ogledamo,
vidimo zopet, da ne pomenjajo več dejanja, ampak bolj
učinek (prim. Perušek, Zloženke v novejši slovenščini 32).
Kakor nam, je zoprni dovršni glagolnik tudi Bolgarom;
pravi narodni jezik ga tam ne pozna, kar je najboljši
dokaz, da so v stari slovenščini take tvorbe res nastale
le zato, ker je bil prelagavec v škripih, kako bi preložil
grške samostavnike ali nedoločnike s členom. Moderna
knjižna bolgarščina jih je seveda prepolna, toda kedo se
bo temu čudil, ki ve, kako je vplivala in vpliva na njo
ruščina? Cankof (Grammatik der bulgarischen Sprache,
1852) še uči na str. 94., da se glagolnik izvaja samo od
prehodnih in neprehodnih nedovršnikov, popolnoma pa
molči o dovršnikih; v njegovi knjigi sem našel le en tak
zgled: *othrénene*, ki je očitno novo skovan izraz za
‚Erziehung‘. Zanimivo pa je v bolgarščini to, da si tudi
ona prav kakor slovenščina pomaga z nedovršnim
glagolnikom, kjer bi učen človek pričakoval do-
vršnega: Edno *navišdane* ‚ein Besuch‘ (Cankof 117, staro-
slov. *navěšdati*, *navěditi*); smejah li da vi natváre sús
edno *zarüčjuwane* ‚dürfte ich sie mit einem Auftrag be-
lastigen‘ (120); ako pridobijú dobro-to vi *skloněvane*
‚wenn ich mir ihre Gewogenheit verdienen kann‘; tuj sú
dürží ot skóro-to ili ot kúsno-to *sfüršjuwane* na-ráboti-te
mi ‚das hängt von dem schleunigeren oder langsameren
Ausgang meiner Geschäfte ab‘ (141); Sfádbú-tú štú búde
do neděle, početéte ni sús *dohoždane*-to si ‚die Hoch-
zeit wird nächste Woche sein, beehren sie uns mit ihrer
Gegenwart‘; As prijemam sús rádos pobrátimecko-to vi
prisovdvane ‚Ich nehme mit Vergnügen Ihre gütige Ein-
ladung an‘ (146) itd. itd. Naš gospod Ivanov bi najbrž
rabil v vseh teh primerih: *obiskanje* ali *pohojenje* ali
kaj enakega, *naročenje*, *sklonenje*, *zvršenje*, *dohojenje*,
prisvanje, česar živa slovenska duša ne razume.

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. junija.

Državni zbor se snide v sredo, 6. junija. Mladočehi bodo bržkone tudi v tej seji nadaljevali obstrukcijo, ker, kakor listi poročajo, vlada ni voljna ustreči mladočeskim zahtevam. Desniške stranke, posebno pa Poljaki, se resno trudijo, da bi v zadnjem hipu odvrnili mladočeško delegacijo od obstrukcije. Ministerski predsednik Koerber se je minule dni opetovano razgovarjal s poslančema dr. Pacakom in dr. Stranskim, a pričel se je pri teh razgovorih, da se Čehi ne vdajo, dokler se ne vda vlada in ne izpolni njih zahtev. Kljub temu Koerber baje še ni obupal. Poskusiti hoče marveč še s tako zvano večino za dnevni red. Vlada namreč meni, da se bo našlo s pomočjo Jugoslovancev in dela zmernih levičarjev potrebno število poslancev, ki bodo vkljub češki obstrukciji rešili proračunski provizorij in pa investicijske predloge in da se pri posvetovanju načelnikov vseh za delo vnetih strank, ki se vrši v sredo ali četrtek, posreči najti izhod iz neljube zagate. Toda vlada tudi s to večino ne bo dosegla zaželenega smotra in se bo morala poslužiti izvanparlamentarnih pripomočkov.

Preosnova Koerberjevega kabineta. V zadnjem času se nekateri politiki resno pečajo z vprašanjem glede preosnove sedanjega ministerstva. Preosnova bi se izvršila v smislu sedaj nujno potrebne večine za dnevni red. Izstopil bi minister za Česko dr. Rezek in še eden član sedanje vlade, morda Spens-Booden, mesto teh pa pride v kabinet še eden Poljak ter zastopnik krščansko-socijalne stranke. Tako preosnovana vlada bi preklicala znani Kindingerjev ukaz in s tem prisilila Mladočeha, da opuste obstrukcijo. Ta vest, ki jo objavlja mej drugimi listi tudi krakovski „Csas“, se nam zdi povsem neverjetna, posebno že vsled tega, ker je neumljivo, čemu bi se umaknil minister Rezek, ako se hoče ugoditi Čehom. Kindingerjev ukaz se lahko razveljavi tudi brez preosnove kabineta. Vlada mora pokazati le nekoliko dobre volje.

Kdo je začetnik obstrukcije? V zadnjem pogovoru mej cesarjem in delegati pri delegacijskem obedu je kakor znano delegat Pacak omenil, da Čehi niso iznašli obstrukcije in da so še sedaj le neradi in le prisiljeni posegli po tem sredstvu samobrambe. Nemškimi levičarskim listom ta izjava nikakor ni všeč. »N. Wien. Tagblatt«, posebno pa »N. Fr. Presse« skušata na vse možne načine dokazati, da je obstrukcija mladočeška iznajdba, ter se sklicujeta na dogodke 1. 1893. v češkem deželnem zboru ter na one v maju in juniju 1. 1895. v državnem zboru, ko je bila na dnevnem redu razprava o osebnih dohodarini. Pri teh svojih dokazovanjih pa ta dva lista nimata posebne sreče, ker se poslužujeta v podkrepljenje svojih trditev gorostasnih lažij. Najprej pravi dunajska židinja, da je v češkem deželnem zboru zmagala mladočeška obstrukcija tekom 24 ur. Sklepa deželnozbornskega zasedanja tedaj niti »N. Fr. Presse« ni tolmačila kot uspeh obstrukcije. — Obstrukcije proti osebnim dohodarini v parlamentu sta se poleg Mladočehov udeleževali tudi dve nemški stranki. — Koalicijsko ministerstvo so konečno strmoglavili le nemški levičarji. V kritični celjski aferi so Mladočehi celo glasovali za koalicijsko ministerstvo. — Ti dokazi toraj ne drže.

Skupni državni proračun, ki sta ga votali delegaciji in se te dni predloži cesarju v potrjenje, se ne razlikuje mnogo od onega, ki ga je predložila skupna vlada. Kosmata potreščina znaša 362.8 milijona, ki se po odbitku dohodkov in carinskih preostankov zmanjša na 231.9 milijona. Od tega odpade po sedaj dognanem kvotnem razmerju 65:6 : 34:4 na Avstrijo 152.1, na Ogersko pa 79.8 milijona. Avstrija plača toraj skoro 72 milijonov kron več k skupnim stroškom, kakor Ogerska! Za to lepo razmerje se imamo zahvaliti dualizmu.

Parlamentarne volitve v Italiji vršile so se, kakor smo že omenili, minulo binkoštno nedeljo. V 508 volilnih okrajih so postavile stranke 954 kandidatov, 135 manj kakor pri zadnjih volitvah. Ministerski predsednik Crispienari je bil izvoljen za 469 glasov, kar je za njegovo stranko, za

stitucionalna opozicija jim ima 204, skrajna leвица pa 277, glede ostalih 11 kandidatov se ne ve, h kateri stranki bodo pripadali. Konečni uspeh teh volitev še ni znan in bode konečni uspeh volitev še le razviden po završenih ožjih volitvah, ki se vrše prihodnjo nedeljo, 10. t. m., vendar se sme že danes trditi, da bo vlada dobila precejšnjo večino, posebno še vsled tega, ker po poročilu rimskih listov pri volivcih nobene stranke ni potrebnega navdušenja. Vseposvoda vlada nekaka politična apatija, ki bo konečno le vladi na korist.

O volitvi v Belgiji, ki je tako „sijajno“ izpadla na korist liberalcem in socialnim demokratom, razni liberalni listi še vedno polnijo svoje predale z najraznovrstnejimi jeremijadami. Nepopisno jih boli, da „klerikalna“ nadmoč še sedaj ni strmoglavljena. Sedaj so pa v svoji nepopisni iznajdljivosti prišli tudi do zaključka, da so tako neugodnemu vspehu liberalcev krivi jedino-le „klerikalci.“ Vsemu je kriv sedanji novi volilni red. Ves je prikrojen po „klerikalni“ želji. Zmaga liberalcev je bila že a priori nemogoča. — Kdo se ne smeji tem trditvam? Sami liberalci so odobrili kompromisni volilni načrt in slavili tedaj zmago nad „klerikalno“ večino, sami so priznali, da je zistem primeren dejanskim razmeram.

Binkoštno pismo.

(županski shod.)

Žalostne so bile Binkošti v Ljubljani. Ko bi se oko ne radovalo nad pečami slovenskih okoliških botric, bi ne videli nobene premembe po blatnih naših ulicah, katere je porosil dež. Pričakovanih slovenskih županov ni bilo v Ljubljano. Pustili so »sveto grobost« pri miru. »Ruvanje s tigri« se jim ni zdel primeren popravek za binkošne praznike. Prosili so doma Boga, da pošlje sv. Duha »vsem reformatorem« ki so več ali manj grobi ljudje, in hvalili so Boga, da so še svobodni časi in da jim ni treba hoditi tja pod ljubljanski grad okušat tisto grobost, s katero je v četrtek »Narod« pretil. Slovenski katoliški župani se zavedajo svojega dostojanstva in ne hodijo mej »inteligenco«, ki se baha, da je podobna Lutru Martinu. Župan Hribar naj bo prepričan, da so časi, ko je naše ljudi izrabljali za svoje parade in so liberalci »na nas streljali s puškami in topovi in med nas metali dum-dum kroglice, ko so nas preganjali brez pardona, ne da bi mi nazaj streljali, za vselej minoli in da se ne povrnejo nikdar več...«

Župan Hribar je imel s svojim županskim shodom mnogo opravka. Na binkoštno nedeljo je prišel h Kozlerju, kjer je skoro dobil Zanca. Kaj sta tiho konferirala, se ni moglo čuti, ves vrt pa je s začudenjem opazoval intimnost županovo z Zankom. Včeraj smo še-le zasledili, kaj je župan naročal Zanku. Na vse zgodaj se je razvila na stolpu ljubljanskega grada široka zastava, ki naj bi pozdravljala množico prihajajočih županov. Po mestu so se ljudje prestrašeni upraševali, kedaj bode pričelo zopet pokati, in nekateri botri so v strahu birmancem mašili ušesa. Toda pokanja to pot ni bilo. »Gospod župan« poročal je menda Zancek svojemu gospodarju, ko ni bilo županov od nobene strani, »pulfel na gladu se je zmocil«.

No, nekaj ljudij se je pa venderle zbralo včeraj dopoldne ob 11. uri v »Mestnem domu«. Vseh skupaj z navzočimi ljubljanskimi občinskimi svetniki jih je stalo okoli Hribarja sedemindvajset, ki pa še niso bili vsi župani, ampak občinski svetniki. Kmetški župani so se odlikovali s svojo nenavzočnostjo. Župan iz Lesca, Mlakar iz Lukovice in Svetlin so se pomenljivo gledali v svoji zapuščenosti in župan iz Lesca je prišel v svojem obupu celo k »Slovenčevemu« poročevalcu, kateremu je prišel tožiti, da Gorenjcev ni ž njim, ker so preveč »klerikalni«.

Največ zanimanja je vzbujal na shodu Jakob Dimnik, kateremu je bilo to pot vroče, ker ni bilo v bližini Višnikarja. Zato to pot ni nič pravil iz svojega »Učiteljskega Tovariša«, kako »zbuja hladnost zopet hladnost in človeku, ki se potaplja, pa ga neče »viti« glodalec, ne belega, uganje, simpatija

ki jo je gojil do njega«. Molčal je o svojih somišljenikih, »ki so čista pšenica na našem polju«. Misli si je, »kdor hoče, ta razume« in sedemindvajsetorica je bila zadovoljna, da ji ni razlagal najnovejše svoje duhovitosti: »Mi nismo lilije na polju!«... »Sko-paril je s tesnim prostorom« in misli, »ne kličite vraga!« V njegovi družbi ste bili najmodrejši mestni glavi Tosti in Trdina pa tudi obč. svetnika Gogola in Senekovič. Izmej deželnih poslancev je bil navzočen le dr. Danilo Majaron, ki je turbo gledal, kako se »dandanes nič vse-slovenskega ne posreči«. Luka Svetec je prišel iz Litije, Dragotin Hribar iz Celja, iz Trsta pa je menda deputacija dr. Gregorin, dr. Rybač in Ivan Gorjup prinesla Hribarju prošnjo, naj vsaj po Ljubljani pobere raz nekaterih hiš samonemške tablice banke »Slavije«, ako se kot župan poteguje za samoslovenske ulične napise.

Nedostajalo pa je goriškega Andreja. Mož je obsedel v Gorici na svojih lavorikah, ker je zadnjič klerikalizem v svoji »Soči« takole izborno raztolmačil: »Odkar je sedanji gospod vikar na Banjšicah, vsako leto toča pobije, prej pa pod prejšnjim je 17 let ni bilo«...

Župan Hribar je pozdravil navzočne in jih zahvalil, da jih je toliko prišlo. Povedal je, da se je za njegovo župansko zvezo »oglasilo« 96 članov skupno z občinskimi svetniki, kar ni čuda, ako se pomisli, da ima samo Ljubljana okoli 30 obč. svetnikov. Vseh slovenskih županov je 980. Tožil je nad napadi na njegovo »zvezo«, ker on ni njen »očec« ampak samo »izvrševalni organ«. Dejal je, da so »napadi nanj mnogokrat neopravičeni« (časih torej pač!) in da je bil na napade radi županske zveze nepraviljen, ker bi bila to osrednja zveza slovenskih avtonomnih oblastev, in bi mogla v političnem življenju uplivati v marsikaterem oziru.

Kako bi ta zveza uplivala v političnem oziru pod vodstvom moža, ki si ne upa protestirati proti »Narodovim« predrznim izbruhom, je jasno in nihče si ne bo pustil metati peska v oči, naj še tako obljublja Hribar, »da ne bo gledal ne na desno, ne na levo«. Dokler bode »Narod« tak, kakeršen je, toliko časa katoliški župani ne morejo iti skupaj z »Narodovimi« somišljeniki. »Narod« bi psoval katoliškonarodne župane, potem naj bi pa naši župani radi Hribarja, ki se je vedno pokazal neokritosrčnega, plesali okoli njegovega prestola in mu dajali veljavo, katere ne zasluži, dokler v dežel-nem zboru glasuje z nemško slovensko zvezo.

Tako so si katoliško narodni župani mislili, ko so ostali doma, podtikanje »skrajne zlobnosti« pa naj Hribar radi tega ne podtika katoliško-narodnemu in krščansko-socialnemu časopisu, katerega naloga je, razkrinkavati hinavščino povsod.

Končno je prevzel predsedstvo Luka Svetec, nakar je Hribar prebral pozdrave velenjskega župana s Štajarskega, ribniškega dr. Rudeža, Kolekarja s Huma pri Ormožu, dr. Kureliča iz Pazina in župana s Hra-stovskega.

Volitev odbora se je izvršila tako-le: Predsednikom je bil izvoljen Ivan Hribar župan ljubljanski, podpredsednikom Niko Lenček, župan škofjeloški; odborniki pa: dr. Bleiweis iz Ljubljane; za Štajarsko: Vinko Ježovnik iz Velenja in Iv. Kunej iz Rajhenburga; za Goriško: Miha Zega iz Kanala; za Primersko: dr. Šime Kurelič iz Pazina; za Koroško: Karol Podričnik in Jos. Prosek. Večine izvoljenih ni bilo na shodu.

Presenetilo nas je pri volitvi za Kranjsko popolno preziranje kmetških županov. Kranjski kmetški župani nimajo v odboru nobenega svojega moža. Kmetški župani torej vedo, kako hoče zanje skrbeti Hribarjeva županska zveza. Dr. Bleiweisa, katerega sposobnosti so take, da so ga kmetški volilci okolice ljubljanske iz dežel-nega zbora poslali domov in ga ne mara voliti niti trgovska in obrtniška zbornica in katerega ni bilo niti na shodu, bi pač lahko nadomeščal najpriprostejši kmetški župan.

Pri volitvi razsodišča sta bila za Kranjsko izvoljena dr. Romih in dr. Šegula, za Primersko Slavoi Lenko iz Podgrada, za

Štajarsko Bračun iz Koprivnice in za Koroško Kobentar.

S tem je bil glavni del vspeha končan. K besedi se na opetovani poziv ni hotel nihče oglasiti, zato je župan Hribar vprašal, kje bode bodoči I. občni zbor. Določila se je Ljubljana. Župan Hribar je zagotovil, da bode že letos avgusta meseca ta zbor ali pa drugo leto. Zagotovil je, da se bode tedaj pokazala moč županske zveze. Z »juridično pomočjo magistratnih uradnikov« se bo izdajal strokovni županski list. S to obljubo in pa da se zniža ali celo odpusti udnina, hoče župan Hribar priklopiti župane svojim namenom.

Skoro potem so se udeležniki razšli bolj mrzli, nego so prišli. Čuli smo iz vrst udeležnikov, da je od 96 oglašanih članov 45 Štajarcev. Vedeli smo to že naprej, da izvenkranjski Slovenci v svoji idealnosti menijo, da bode Hribarjeva županska zveza branik slovenskih teženj.

Ponavljamo: Dokler se iz narodno-naprednih vrst na Kranjskem širi s psovki gonja proti veri in se zagovarja zveza z Nemci kot »gospodarska potreba«, toliko časa ostanejo vspehi županske vseslovenske zveze — idealni sen izvenkranjskih rodoljubov. Sosebno Štajarci in Korošci naj bodo s to zvezo oprezní. Vsaka podpora tej zvezi od katoliško-narodnih Štajarcev in Korošcev pomenja bodrenje »Narodovih« pristašev, da vstrajajo pri nesramnih svojih napadih. Dokler se župan Ivan Hribar popolnoma ne odpove škandaloznemu početju »Slov. Naroda«, katerega akcijonar je, do tedaj sloven. in kršč. župani ne morejo imeti z njim zveze. To so slovenski kranjski župani pokazali včeraj s svojo nenavzočnostjo na ustanovnem shodu županske zveze in to naj bo v ravnilo tudi bratom izven Kranjske. Mej poštenimi možmi veljaj — čist račun!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 5. junija.

Leški shod. Iz blejskega kota. V Wuchererjevo gostilno v Lescah je sklicalo slovensko katoliško polit. društvo za radovljjski okraj včeraj popoldne javen shod. Dvorana je bila natlačeno polna; celo zunaj pred okni in vrati jih je bilo vkljub dežju precejšnja množica. Pri peči je stala miza; krog nje so sedeli najpriistnejši »Narodovci« blejska Peternel in Martinovec, pa neizogibni brezniški Čop. Poleg mize je pa stalo več sumljivih oseb nekaj z rudečimi ovratnicami, nekaj brez njih, bolj ali manj nadelanih. V lepi zvezi so se liberalci in soc. dem. spojili, da nagajajo shodu, nekaj podkupljeni, nekaj podpti, kot jim je zaklical govornik, ne da bi ugovarjali. Med govorom poslanca Azmana se je začel brž šum vreden kranjskega liberalstva. »Z roženkrancem so prišli«, »kaj ima far v gostilni opraviti?« »pir je najboljši«, »ko pride Kristan bo drugače«; »živio Hribar«; »živio špirit«, »živio Pangerc«, »živio Slov. Narod«, »živio kmetijska družba«, »farji pijo špirit brez daca«, »bohinski kapelan z birtahom je največ vreden«, »far je Boga izgubil«, te duhovite opazke so padale med poročilo g. poslanca. Spremljal jih je krohot. Popolnoma jasno je bilo, da so hoteli katoliške može, ki so bili v veliki večini, spraviti v prepir in s tem onemogočiti shod. Pa ni šlo! Tudi med govorom posl. Pogačnika so rohneli. Ob govoru dr. Kreka se je šum nekoliko polegel. Mirno je razvijal svoje misli. Ko je ob organizaciji vse nemške stranke slikal nevarnosti, ki prete Avstriji in vladarski hiši, se je iz ozadja začul vsklik: »Avstrijanstva ne potrebujemo«. — Komisar je vstal poizvedovat, kedó je. Ni ga brž dobil. Nato je shod razpustil. Potrli so odlezli liberalci in soc. dem. Le brezniški Čop je še pokazal svoj pogum in svojo oliko z vsklikom »mlečozobi kaplan«. Veljal je blejskemu g. Zoretu. Nasi može so se razšli potrjeni v svojih načelih, navdušeni in ponosni, da imajo take nasprotnike. Leški župan je edini med vsemi gorenjskimi župani koracal k Hribarjevemu shodu. Doma so pa njegovi vpili »živio Hribar« v zvezi z »živio špirit« in »živio Pangerc«. Iz Ljubljane bodo pa še hodila poročila na Dunaj, da katol. stranka zavoljo svojega slovenskega fanatizma ne

miru. In tisti, ki so plačani zato, da varujejo avstrijsko državno idejo pri nas, bodo kot deslej udrihali po katoliški stranki in njenih organizacijah. Hinavstva in podlosti v izobilju povsod! A tega ne bo nobeden spravil s sveta, da ima organizovana tolpa proti katoliškemu gibanju na Kranjskem v svoji zvezi tudi ljudi, ki kličejo „avstrijanstva ne potrebujemo“.

Nadvojvoda Rainer je danes došel v Maribor.

Osebnosti. Premeščena sta davčna praktikanta Jan Kušar iz Novega mesta v Postojno in Fr. Predalič iz Črnomlja v Novomesto. — Poštnim praktikantom je imenovan Hugon Lenassi za Ljubljano. — Imenovan je dr. Weibl okrožnim in kopaliskim zdravnikom za Toplice, dr. Oražem pa sekundarijem. — Za definitivno učiteljico je imenoval deželni šolski svet provizorično učiteljico Marijo Hacin na Dobravi pri Kropi.

Birmancev v ljubljanski stolnici je bilo v nedeljo 1839, v ponedeljek 259, toraj skupaj 1598.

Nemško-nacionalne binkošti v Gradcu. Minili so prazniki, ki so prinesli celo slepim in zbesnelim pangermanom občuten udarec razočaranja. »Schulvereine« je imel v nedeljo glavno zborovanje, »Turnerbund« je preobračal svoje kozolce, celo Schönerer in Iro sta počastila s svojim prihodom najbolj nemško vseh nemških mest, a Gradec je ostal mrtev in hladen, še bolj ko po navadi. Raz javna poslopja, zlasti mestna, deželna in celo državna (c. kr. vseučilišče) je plapolalo res polno frankfurtaric, ogromna večina hišnih posestnikov pa ni dostojno pozdravila »milih gostov«, kakor je hotel mestni župan dr. Graf. Pa nekateri zasebniki so bili celo tako poredni, da so ostentativno razobesili samo črno-zolte cesarske zastave, kakor ne bi vedeli, da te boje koljejo vsem patentiranim Nemcem oči. Pošteno nemško srce je moralo jokati v brezupni žalosti. — Nekaj zanimivih podatkov iz teh slovesnosti. Vdeležba na glavnem zborovanju »Schulvereina« zelo pičila, 537 vdeležencev samo! V imenu dežele je pozdravil zborovalce deželni glavar Edm. grof Attems, dasi je delovanje društva naperjeno proti dobri tretjini deželnega prebivalstva. C. kr. vseučilišče je bilo oficijelno zastopano! V preteklem letu je imelo društvo 222.375 gl. 24 kr. dohodkov. Koliko nemških mark je v ti svoti, ni bilo razvideti iz poročila. Število schulvereinskih šol se je skrčilo od 18 z 41 razredi na 16 s 35 razredi, otroških vrtcev je vzdrževalo društvo 31, podpiralo 52 šol in 61 otroških vrtcev. Šolskih poslopij ima društvo 15. Čisto premoženje društva znaša 513.640 gl. — Slavnostni govornik na komersu je slavil Bismarcka in Lutra, drugi govornik je konstatoval, da je Dunaj sramotno izdal nemško sveto stvar, zato je slovesno proglasil Gradec za glavno mesto avstrijskega nemštva. — Turnerji pa so se najbolj veselili dejstva, da so se srečno znebili krivonogih semitskih drugov. — Značilno je za obe slavnosti, da sta se morali vršiti za zaprtimi vrati. Kdor se ni mogel legitimovati s čistim nemštvom, ni imel nikamor pristopa. Zelo popularni morati biti ti dve društvi, ako se morata skrivati pred meščanstvom.

Kaznovana nemšutarija. Pod tem naslovom pišejo »Mir«-u iz Dobrlevasi: Zasljenost naših posili - Nemcev je obče znana. Grdeči slovenski rod, pljujejo sami sebi v obraz. Kurnik v Voglah je tak. Psoval je letos očitno Slovence z besedami, katere le zapisati nas je sram. Bruhnil jih je sosedu Primožiču v lice, nemara v zahvalo, da je bil ta mnogoletni njegov jerob. Stvar je imela sodnijske posledice. Kurnik je stal najpoprej pred dobrlovaškim sodnikom. Tu se je čutil še bolj domačega. Junaško se je na vprašanje g. sodnika odrezal, da se hoče »tajč« zagovarjati, meneč: to me reši! In začel je. Trdo in težko je slo, kakor preobložen voz po strmi slabi poti. Namah obtiči in — oj čudo! posili - Nemec prične v zadregi gladko govoriti — slovensko. Toda kmalu se zave, da je to zanj velika pregreha, ter nadaljuje svoj tajč-govor, s katerim srečno do štiridnevnega zavora privozi. Zdaj pa je zgubil zaupanje na svoj »tajč«-govor, in ko je pozneje pred deželno sodnijo v Celovcu skušal predstavi, da je bil ta mnogoletni njegov jerob.

Slovencev opravičiti, imenoval se je Slovence in opustil zapeljivi in nezanesljivi »tajč«. Vendar spoznanje je prišlo prepozno in Kurnik je odnesel podvojeno kazen. Ali se bode spametoval? Upajmo! Na škodo mu ne bo. Vsem posili-Nemcem pa bodi ta slučaj v svarilo, da ne pridejo s Kurnikom v kurnik.

Južna železnica. Poroča se nam, da je uprava južne železnice s 1. jun. uvedla spremembo v svoji dosednji organizaciji, in sicer na ta način, da so se pričlenili z imenovanim dnevom združili dosedaj ločeni inspektorati za železniško upravo, prometno službo ter komercijelno inspekcijo in tvorijo od sedaj nadalje jednotno in krajevno sestavljeno službeno mesto pod naslovom: Obratno nadzorništvo v Trstu. Novo nadzorništvo obsega te-le proge: Trst-Zidan most — deželna meja pri Zagrebu; Ljubljana-Vrhnika; Šempeter-Reka (oziroma deželna meja); Nabrežina-Cormons. Sedež obratnega nadzorništva je v Trstu v administracijskem poslopu južne železnice (Via Miramar št. 5), kjer se nahajajo vsi oddelki. Le oddelke za komercijelno službo je radi večje udobnosti za trgovce v dosedanjem uradnem poslopu na tržaškem kolodvoru. Vodstvo urada je poverjeno gospodu podravnatelju Juliju Nesslerju. Z nadzorstvom službe v področju kranjskih in južnoštajerskih prog in varstvom ondotnih interesov so na kolodvoru v Ljubljani poverjeni funkcionarji obratnega inspektorata gg. Viktor Bračič, prometni kontrolor in inženir K. Riedl. Ustanovitev tega inspektorata spada med one naredbe, ki jih hoče izvesti uprava južne železnice, da spopolni svoje naprave in ustreže vedno rastočim prometnim zahtevam. Od centralizacije dosedaj ločenih službenih panog je pričakovati ugodnega razvoja notranje službe ter občevarja z obdinstvom, ker se bo odstranilo vsako nasprotje in se bo lahko tem hitreje in gotoveje ustreglo željam potnikov in trgovcev.

Kaj je delal Šuklje v Mariboru? Sedaj je pojasnjeno Šukljevo bivanje v Mariboru, ki je toliko vznemirjalo nemške liste. Šuklje je z ravnateljem Schreiner-jem pogovarjal se le o izdaji novih slovenskih učnih knjig. Tak je bil ta nemški strah!

Mesto bolniškega volonterja s 600 kron plače je ustanovil deželni odbor in se v kratkem razpiše.

Porotne obravnave so se pričele v Ljubljani z današnjim dnevom. Danes sta na vrsti 24 letna dekla Marija Tavčar iz Gaberke in 24 letna dekla Kat. Benedek s Suhe, obe radi detomora; 6. junija: 42 letni najemnik mlina Jan Judež radi uboja posestnika Fr. Konjarja, in 51 letni čevljar Alf. Zaruba iz Ljubljane radi tatvine; 7. junija: 37 letni posestnik Fr. Draga radi požiga; 8. junija: odgov. urednik »Slovenca«; 9. junija: 35 letna posestnica Marija Fajdiga z Malega vrha radi goljufije. — Pri današnji obravnavi je dobila detomorka Marija Tavčar 3 leta ječe, poostrene s primernimi posti. Pri drugi obravnavi se je Kat. Benedek zagovarjala, da ni nameravala otroka umoriti, da se ji je porod ponesrečil. Ker je to že njen drugi slučaj, ji porotniki dosti ne verjamejo. Sodba se proglasi popoludne.

Graški hišni posestniki so poslali obč. zastopu predlog, naj se v obč. svetu o vsaki važni stvari dvakrat glasuje in naj bo še le drugi sklep obvezen. Vkljub ti želji je dejstvo, da se graški obč. svet večkrat prenagli. Prvi začasni sklep naj se odslej javno razglasi, da ga more prebivalstvo proučiti in pretehtati in svoje pomisleke izraziti, ki naj jih obč. svet pred drugim glasovanjem uvažuje.

Novo podzemsko jamo polno lepih kapnikov, so odkrili pod vasjo Roje, mej velikološko postajo in Čatežem.

Iz Idrije se nam poroča: Slovesno so odlikovali pri nas binkoštno nedeljo kontrolorja Ivana Zazula. Moč je zaslužil odlikovanje. Dvignil se je od navadnega delavca do uradnika X. razreda ter ves čas zvesto služil. K slavnosti je rudniško vodstvo povabilo vse v Idriji bivajoče uradnike, duhovnike, županstvo ter načelnika veteranskega in gasilnega društva. Zbrali so se v lep okrašen sejni dvorani skoro vsi vabljeni. Po lepem govoru je slavljencu pripel zlat zaslužni križec nadsvetnik Schmid, za

hvalil. Cestital je slavljencu na to dekan Arko v imenu župnije idrijske ter proslavljal zlasti njegovo vzgledno krščansko življenje. Župan Lapajne je v lepih besedah čestital v imenu občine idrijske ter posebno še v imenu meščanstva in obč. odbora, čegar član je bil slavljenelec več let. Naj bi slavljenelec prav mnogo let veselil se zaslužnega pokoja in častnega odlikovanja.

V Kranju bode 8. malega srpana slavnost kranjskih liberalcev. »Gorenjski Sokol« bode »razvil« svojo zastavo.

Koroške novice. V Mostiču je dné 17. maja umrl gostilničar in posestnik Fr. Glančnik, p. d. Brücklar, star 57 let. — G. Blaž Lahovnik iz Prevalj je na vseučilišču v Gradcu dovršil svoje pravoslovne nauke in vstopil pri politični upravi. Pride-ljen je okrajnemu glavarstvu šmohorskemu. — Deželni odbor je imenoval zdravnika g. dr. V. Verdros-a v Št. Štefanu ob Zili za okrajnega zdravnika. — Od dné 12. do 17. avg. t. l. bo v Celovcu 45. shod in razstava nemških, avstrijskih in ogerskih čebelarjev. Pokroviteljstvo je prevzel nadvojvoda Franc Ferdinand. — Za celovškega podžupana je zopet izvoljen, in sicer z 21 od 24 glasov, odvetnik dr. Metnic. Njegovi somišljeniki so pozdravili izvolitev z »heil«-klici. — Gojenci celovške učiteljske pripravnice so dobili državne štipendije v skupnem znesku 5000 kron. Ali so se ozirali tudi na Slovence? — Za železnico z krški dolini mora država za dobo od 10. okt. 1898 do koncem 1899 doplačati 33.097 gl. — V Strassburgu so imeli dné 22. maja hudo neurje. Padala je toča. Strela je užgala neki skedenj, ki je pogorel do tal.

Zabave Ljubljancev v Binkošti. Brez dvoma najboljša zabava je bila v binkoštnih praznikih v Ljubljani vrtna veselica pevskega društva »Slavec« pri Koslerju. Kakor vedno, je »Slavec« imel pri veselici občinstva vseh slojev, ki je radostno poslušalo lepo petje močnega zbora, kateremu se je poznalo mojstersko vodstvo gosp. Hilarija Beniška. Vojška godba je to pot svirala sicer nekaj slovanskih točk, a obžalovali smo, da se nikakor noče naučiti kaj novih slovanskih skladb. Vedno in vedno poslušati kako »Milo, milo lunico« postane pač dolgočasno. Istotako je prodajanje številč za loterijo tako starokopitno, da je že prava nadloga za občinstvo in podobno prav navadnemu prosjačenju. Društva naj bi odpravila to razvado in si izmislila raje kak nov vir dohodkov. Tudi na vrtu »Narodnega Doma« je bil binkoštno nedeljo vojaški koncert pred — praznimi mizami. Na vrtu Avrovih dedičev na Dunajski cesti so socijalni demokrati imeli zabavo ob sviranju godbe »Ilirija«. Veselici je sila nedostajalo vdeležencev. Socijalni demokratje so se raje vozili v ljubljanskem Pratru na novem »karouselu«, ki ima svojo godbo in je sestavljen iz samih bicikljev, katere spravijo v tek vozači. Nekaj Ljubljancev je pohitelo v Sarajevo, znatno število v Postojno, največ pa na lepo gorenjsko stran.

Ljubljanske novice. Ponesrečil se je v nedeljo zvečer na tukajšnjem južnem kolodvoru pomožni zavirač Franc Lunder. Ob prehodu na Martinovi cesti hotel je skočiti na neke premikajoče se vozove, a mu je spodletelo. Levo roko so mu vozovi zmečkali in dva prsta odtrgali. Vzdignil se je sam in zahteval, predno so ga odpeljali v bolnico, še jedno cigareto. — Irma Polakova, član slovenskega gledališča, gostuje v Belemgradu. »Narod« pravi, da vzbuja Milanovo zanimanje. Ne čestitamo. — Ukradel je posestnikovi hčeri Mariji Bečaj iz Rakitne v stolni cerkvi med birmovanjem neznan tat denarnico z 8 K. — Zaročil se je gosp. dr. Ivan Milan Hribar z gdč. Šlegelnovo. — Ušel je od starišev 11-letni deček France Jeras iz Bohoričevih ulic. Muziko namerava v Ljubljani poučevati gdč. Ida Halbensteiner, ki je naredila te dni državne skušnje na Dunaju. To bode nemška muzika! — S tretjega nadstropja padel je danes opoldne šest let star deček Anton Smolnik v Cerkvenih ulicah številka 21. Padel je na hrbet, a zgodilo se mu ni druzega, nego da se je nekoliko pretresel. — Neznani tat priplazil se je v odprto sobo kočijaža Franceta Juraka v Beethovenovih ulicah št. 3. Ker ni mogel do-

brno uro z verižico, vredno 40 kron. — Zopet blazen ušel je s Studenca. Ime mu je Josip Jerič iz Trebnjega. — Nasledek »plavšanja«. V nedeljo zvečer je pred gledališčem čevljar Ivan Židan napadel Seidlovega mesarskega pomočnika Bučarja ter ga udaril s palico po glavi, da je bil nakrat ves krvav. Bučar je tekel za njim, a ga ni ujel, ker mu je Židan vrgel palico pod noge. Židan je Bučarja napadel, ker mu je Bučar oviral »plavšanje« z natakario v gostilni pri Kankertu. — Zgubljene stvari. Minka Kavčan, šivilja, Strmi pot št. 6, je zgubila srebrno uro, vredno 12 kron, Ivan Volc pa zlate naočnike, vredne 12 K, Ivana Jeras je zgubila zlato brožo z visnjevimi kamni. — Korajžen vojak. V nedeljo so bila okna Staretove hiše silno na potu vojaku 17. pešpolka Prelovšku. Sunil je v okno z bajonetom. Policaji so se hoteli vojaka polastiti, a Prelovšek jim je ušel. Jedno uro pozneje ga je našel nek stražnik do pasa v Ljubljani. Policaj ga je potegnil iz vode in Prelovšek ga je prosil, naj ga hitro spravi v »arest«, ker mu je mrz. — Kap je zadel v Novem Mestu strojevodjo Barofka.

»Štajerec« -- nov slovenski list! To veselo (!) novico prinašata za binkošti graška »Tagespost« in »Tagblatt«. Južnoštajerskim nemškim trgovcem in obrtnikom se je začel slovenski kmet tako smiliti, da so sklenili nesebično (!) mu pomagati. Spočeli so »dobro misel«, da prično s 1. julijem t. l. v Ptuj izdajati slovenski list »Štajerec« v 10.000 izvodih, ki bo zastopal gospodarske koristi trgovca, obrtnika in zlasti kmeta. Namenjen je posebno slovenskim kmetom, katerim bo oči odpiral, kako sebično ga izkoriščajo slovenski politični agitatorji, kolika nevarnost mu preti od slovenske gospodarske organizacije, kako podlo ga slepi slovensko časopisje, kako globoko še tiči v sponah črnega klerikalizma, i t. d. — Mi se smejemo temu že obupnemu poskusu južnoštajerskega nemštva, da se ohrani na površju, ker smo prepričani, da se bo žalostno izjalovilo, kakor so se vsi dosednji enaki ali slični poskusi na Štajerskem, Koroškem ali v Istriji. Naše ljudstvo je od takrat že toliko napredovalo v narodni zavednosti in razsodnosti, da bodo naši nemški »ljudski prijatelji« lahko na prste sešteli vse slovenske može, ki se bodo dali vjeti na tako bedaste limanice. Našega vrliga »Slov. Gospodarja« in »Domovine« ne izpodrine noben list na slovenskem Štajerskem.

Heilanje v Opatiji. Binkoštno praznike je imel svoj drugi »Bundestag« kranjsko-primorski »Süngerbund«. Prišli so na shod nemški pevci iz Gorice in Pulja, »nemški« Tržičani, moški zbor »Andrej Hofer« iz Domžal, ljubljanski turnarski pevci in pevci tukajšnje filharmonične družbe. Ker so se na pot podali tudi Kočevci, šli so tudi nemški bratci iz gorenjskih Fužin in »Stahl und Eisen« z Jesenic. Vseh teh nemških mož skupaj je bilo 150. Binkoštno praznike v Opatiji so pošteno pokazili.

Karte provzročile smrt. V četrtek je pred goriško sodnijo dobil Peter Spessot 3 leta težke ječe in Ferd. Spessot 2 leti ječe ker je v prepiru radi kart pobil do smrti Val. Cocuta v Korminu.

Mestna posredovalnica za delo in službo. Od 26. maja do 1. junija je dela iskalo 16 moških delavcev in 47 ženskih delavk. Delo je bilo ponudeno 14 moškim delavcem in 50 ženskim delavkam, 126 delavcem je bilo 71 odprtih mest nakazanih in v 52 slučajih se je delo vspejelo in sicer pri 13 moških delavcih in 39 ženskih delavkah. Od 4. januarja do 1. junija je došlo 1514 prošenj za delo in 1252 deloponudeb, 2199 delavcem je bilo 1395 odprtih mest nakazanih in v 820 slučajih se je delo vspejelo. Delo ali službe dobe takoj 1 skladiščar, 1 mizarski pomočnik, 1 kovaški pomočnik, 1 vrtnarski delavec, 2 trgovska hlapca, 4 konjski hlapci, 3 poljski hlapci, 1 šivilja, 4 gostilniške kuharice, 2 kubarici k orožnikom, 4 navadne kuharice, 3 sobarice, 1 natakario na račun, 3 navadne natakario, 5 deklic za vsako delo, 6 deklic k otrokom, 5 kuhinjskih deklic, 14 dekel za kmetijska dela, 1 postrežkinja, vajenci za razne trgovine in obrte.

Tram na železniški tir je položil nek zlikovec v nedeljo ponoči na mestu pri

je pridržal proti tramu, a k sreči je tram vrzel proti ograji železniškega mestu, ne da bi se zgodila kaka posebna nesreča. Ograja na mostu je znatno poškodovana.

Utonila je 29. m. m. 2letna hči kočarja Jož. Praha iz Poštene vasi pri sv. Križu v pol metra globoki luži pred hišo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 5. junija. (C. B.) Cesar se je povrnil danes zjutraj iz Budimpešte.

Dunaj, 4. junija. Posl. dr. Ebenhoch se je izrekel proti obstrukciji. Njegova stranka je bila vedno sovražnica obstrukcije. Treba je, da se vse stranke združijo proti obstrukcionistom brez ozirov na različne strankarske interese, ker je neobhodno potrebno, varovati obstoj države in parlamenta. Čehi so se postavili sedaj na protiparlamentarno in državni škodljivo obstrukcionistiško stališče. Vse stranke morajo sedaj složno sodelovati, da se zopet vpelejo redne parlamentarne razmere. Čehi so imeli toliko časa simpatije na svoji strani, dokler se niso lotili tega sredstva. Sedaj mora nastati odpor proti češki obstrukciji.

Berolin, 5. junija. Tukajšnji listi poročajo, da je vest o obisku cesarja Viljema na Dunaju povodom 70letnice avstrijskega cesarja povsem neosnovana.

London, 5. jun. Iz Tientsiena se poroča, da je tam večja ruska ekspedicija bila izposlana, da poišče „bokserje“. Prišlo je do boja, v katerem je ubit en oficir in trije možje. Zelo so v nevarnosti misijonarji, ki za svoje misijske postaje nimajo varstva. Vrnili se je od ekspedicije večja množina kozakov, kateri pripovedujejo, da so 17 „bokserjev“ ubili in jih mnogo ranili. Angleški misijonarji so v veliki stiski. Sedem kristijanov so ustaši ubili, jednega misijonarja so ujeli.

London, 5. junija. V Peking so došli nemški vojaki. Tudi ena avstrijska pomožna četa se bliža Peking, da tam vzdrži red. Položaj je kritičen.

London, 4. junija. Reuterjev urad javlja iz Pretorije 31. m. mes.: Danes dopoldne ob 11. uri je Roberts slovesno prevzel Johannesburg v angleško oskrb. V mestu ostane Wavellova posadka, ostale čete so na potu v Pretorijo.

London, 4. junija. General French je zasedel Pretorijo. Oficijelno se ta vest še ne potrjuje. — General Rundle je zasedel Lindley.

London, 4. junija. Reuterjev urad poroča in Winburga 31. maja: General

Rundle je v boju pri Senekalu z velikim naporom rešil 500 angleških zajetih vojakov. Boj je trajal celi dan. Angleži so izgubili 37 ubitih, 115 ranjenih. — Burske izgube so znatne. Ranjen je bil poveljnik Villiers.

Umrli so:

1. junija. Marija Rajaršič, finančne straže nad-paznika žena, 73 let, Valvasorjev trg 4, srčna hiba.

2. junija. Andrej Novak, gostac, 78 let, Dunajska cesta 31, marasmus.

3. junija. Helena Jereb, kamnoseka žena, 33 let, Emonska cesta 17, jetika. — Marija Šraj, strežnica, 74 let, Florijanske ulice 13, plućnica. — Valentin Vehovec, ključar, 24 let, Marije Terezije cesta 11, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m. srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dne	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempe-ratura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padavina v mm.
2	9. zveč.	734.7	15.0	sl. jz.ah.	jasno	0.0
3	7. zjut.	734.3	13.2	sl. jv.ah.	oblačno	
	2. popol.	732.9	23.6	sr. sv.ah.	del. jasno	
5	9. zveč.	732.1	17.2	sl. jz.ah.	del. oblač.	
4	7. zjut.	730.7	15.2	sl. jv.ah.	oblačno	1.9
	2. popol.	730.2	19.9	sr. sv.ah.	*	
4	9. zveč.	730.7	15.4	sl. sever	oblačno	
5	7. zjut.	730.8	15.5	sl. jv.ah.	oblač.	42.4
	2. popol.	730.7	23.7	sr. jv.ah.	del. jasno	

Srednja temperatura sobote 15.3°, normale: 16.2°.
Srednja temperatura nedelje 18.0°, normale: 16.3°.
Srednja temperatura ponedeljka 16.8°, normale: 16.4°.

Zahvala. 503 1-1

Izredno tolažilnim načinom izkazano so-čutje mej boleznijo in povodom tako občutno nas zadele bridke izgube naše iskrenoljubljene, nepozabne dobre matere, ozir. stare matere, gospe

Ane Tambornino
roj. Leunacher

kakor tudi darovani krasni venci in mnogo-številno častno spremstvo k zadnjemu počitku nalagajo nam dolžnost iskrene, tople zahvale, katero si usojamo tem potom izraziti.

Globoko žalujoči ostali.

Važno
za 498 3-1

lastnike srečk!

Urad za pregledovanje srečk, usta-novljen l. 1874 po menjalnici

Jos. Beifeld, Budimpešta, Karlsring l.

pregleduje vsa žrebanja srečk po vsem svetu

vsacemu brezplačno.

Za odgovor priložiti je znamke za 10 vinarjev.

Vožnjekarte
in
tovorni listi
v
AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna
naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade

Pojasnila daje:

Red Star Linie
Dunaj, IV., Wiednergürtel 20,
ali pa 17 25-20

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.

Duhovski poslovnik,

ali navod za razno uradno poslovanje v dušnem pastirstvu in za oskrbovanje cerkvenega in nadarbinskega premoženja. — Z raznimi obrazci in stvarnim kazalom. — Sestavlil Martin Poč. — Drugi, popravljeni natis.

Brožiran izvod knjige stane v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani 4 krone, trdo vezan v pol-sagrinu ali celoplastu 5 K 20 h. Po pošti 30 h več.

Odlikovan s c. kr. državno medaljo za ure.

Prva moravska tovarna za ure

Fr. Moravus, Brno, Veliki trg 8,
izdeluje in razpošilja 367 25-14

ure za cerkve, graščine, šole, mestne hiše

dovršeno izdelane, proti dolgemu jamstvu. — Ceniki brezplačno.

Občinskega tajnika

z letno plačo 1200 kron, ki je prost vojaščine in več slovenskega in nemškega jezika sprejme občina Vrhnika.

Prošnje s prilogami naj se vpošljejo županstvu na Vrhniki do 10. junija 1900.

Županstvo na Vrhniki,
dné 26. maja 1900.

Gabrijel Jelovšek,
župan

Kleparski obrt

in prebavljanje cerkvenih zvonikov izvršujeta strokovnjaka.

Kleparsko stroko spadajoča dela

se priporoča spošt. občinstvu v vsa v

v Ljubljani, Trubarjeve ulice 2

Schneller-Skrabec

Preselitev tesarskega obrta.

Slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem preselil svoj obrt z Novih ulic na Dunajsko cesto št. 32.

Priporočam se v nadaljnjo naklonjenost ter zagotavljam povsem zadovoljivo strokovnjaško delo. Velespoštovanjem

Ivan Zakotnik, imejitelj parnih žag, mestni tesarski mojster, zapriseženi zvedenec c. kr. dež. sodišča, v Ljubljani na Dunajski cesti.

Dunajska filialka

Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka
na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20,000.000 K.
Reservni zaklad nad 7,500.000 K.
Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznju, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dne 5. junija.		Dne 2. junija.		Dunavsko vravnjavno posojilo l. 1878		Salmove srečke, 40 gld.	
Skupni državni dolg v notah	98-25	20 mark	23-67	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	106-50	St. Genois srečke, 40 gld.	175-25
Skupni državni dolg v srebru	98-05	20 frankov (napoleonador)	19-27	Prijoritete obveznice državne železnice	94-20	Waldsteinove srečke, 20 gld.	183-—
Avstrijska zlata renta 4%	116-10	Italijanski bankovci	90-65	južne železnice 3%	412-—	Ljubljanske srečke	178-—
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	97-40	C. kr., cekini	11-33	južne železnice 5%	321-—	Akcije južne avstrijske banke, 200 gld.	48-—
Ogerska zlata renta 4%	116-25			dolenjskih železnice 4%	118-75	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	282-50
Ogerska kronska renta 4%, 200	91-55			Kreditne srečke, 100 gld.	99-50	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	6335-—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1762-—			4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	397-—	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	780-—
Kreditne delnice, 160 gld.	717-—			Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	335-—	Splošna avstrijska stavbinska družba	125-50
London vista	242-05			Ogerskega	40-25	Montanska družba avstr. plan.	178-—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	118-30			Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	19-75	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	506-50
				Rudolfove srečke, 10 gld.	12-—	Papirnih rubljev 100	420-—
					63-50		255-75

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.

Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.

Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
I., Wallzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.